

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 25^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1951

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΔΑΚΗ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Ὁ πρόεδρος τοῦ παρελθόντος ἔτους κ. **Ἀναστάσιος Ὀρλάνδος** ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδρίας ὠμίλησεν ἐν συνόψει, ὡς κατωτέρω, περὶ τῶν συντελεσθέντων ἐπὶ τῆς προεδρίας του ἔργων τῆς Ἀκαδημίας καὶ περαινῶν ἐκάλεσε τὸν πρόεδρον κ. **Γεώργιον Μαριδάκην** καὶ τὸν ἀντιπρόεδρον κ. **Ἐμμ. Ἐμμανουήλ**, ὅπως καταλάβωσι τὰς ἔδρας τῶν ἐν τῷ προεδρείῳ.

Κύριοι Συνάδελφοι,

Ἐκπληρῶν καὶ τὴν τελευταίαν ὑποχρέωσιν τοῦ προεδρικοῦ ἀξιώματος, εἰς τὸ ὅποιον μὲ εἶχεν ἀναβιβάσει πέρυσιν ἡ ἐπιεικῆς ὑμῶν ψῆφος, παραδίδω σήμερον ἐπισήμως, κατὰ τὰ κρατοῦντα, εἰς τὸν ἐκλεχθέντα πρόεδρον τοῦ ἀρξάμενου ἔτους, διαπρεπέστατον νομικὸν καὶ στοχαστικὸν μελετητὴν τοῦ ἀρχαίου δικανικοῦ λόγου, κύριον Γεώργιον Μαριδάκην, τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου.

Εἴθισται ὁ ἐκάστοτε ἀποχωρῶν πρόεδρος νὰ ἐκθέτῃ δι' ὀλίγων τὰ ἐπ' αὐτοῦ πεπραγμένα ὑπὸ τοῦ ιδρύματος. Τὰ ἐπιτελεσθέντα ἔργα—μικρὰ ἢ μεγάλα—οὐδόλως βέβαια ἐπιθυμῶ νὰ διεκδικήσω δι' ἑμαυτόν· διότι εἶναι προϊόντα τῆς προθύμου πάντων ὑμῶν συνεργασίας, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ σᾶς εὐχαριστῶ θερμότατα. Οὐδ' εἶναι κἄν ἀνάγκη νὰ τ' ἀπαριθμήσω κατὰ λεπτὸν σήμερον, ἀφ' οὔ προσφάτως ὅλως, κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς 28ης Δεκεμβρίου, τὰ ἐξέθεσε πρὸς ὑμᾶς ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ καὶ μετὰ τῆς γνωστῆς του γλαφυρότητος, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας. Ὅλιγας μόνον λέξεις θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἶπω δι' ὅσα «δέοντα οὐκ ἐτελέσθη-

σαν». Καί δὴ πρῶτον ἄλλ' οὐχὶ καὶ ἐλάχιστον — δὲν ἐπετεύχθη ἢ πλήρωσις τῶν πολλῶν χηρευσῶν ἐδρῶν τῆς Ἀκαδημίας, τὴν ἀνάγκην τῆς ὁποίας εἶχον ζωηρῶς τονίσει κατὰ τὸν περυσινὸν προεδρικὸν μου λόγον. Δὲν γνωρίζω διὰ ποίαν αἰτίαν αἱ τάξεις ἔδειξαν τόσην ἀπροθυμίαν εἰς τὸ τόσον ζωτικὸν διὰ τὴν Ἀκαδημίαν ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον μάλιστα καὶ ἐπεδεινώθη κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος διὰ τοῦ ἐπελθόντος θανάτου τριῶν διακεκριμένων συναδέλφων, τοῦ Κ. Καραθεοδωρῆ, τοῦ Δ. Λαμπαδαρίου καὶ τοῦ Ἄλ. Διομήδους, προσφάτως δὲ καὶ διὰ τριῶν ἄλλων θανάτων ἐπιλέκτων Ἀκαδημαϊκῶν. Οὕτω ἀντὶ ν' αὐξανάμεθα ὅλον ἐλαττούμεθα καὶ κινδυνεύει ἢ Ἀκαδημία νὰ στερηθῆ τοῦ ἐμφύχου ὑλικοῦ της καὶ νὰ μείνῃ ὡς πρὸ τῆς ἰδρύσεώς της μὲ μόνα τὰ μάρμαρα τοῦ κτηρίου της, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. Εὐχομαι ἐπὶ τοῦ διαδόχου μου νὰ πληρωθῶσι τὰ μεγάλα κενὰ τῶν τάξεων της καὶ ν' ἀποκτήσῃ ἢ Ἀκαδημία νέον αἷμα, τοῦ ὁποίου τόσην ἔχει ἀνάγκην.

Κενὰ ὅμως δὲν παρουσιάζονται μόνον εἰς τὰς τάξεις τῆς Ἀκαδημίας ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς συντάκτας τῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα της λειτουργούντων ἄρχείων, τῶν ὁποίων πάντες γνωρίζομεν ὅχι μόνον τὴν ἐπιστημονικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν σημασίαν. Λοιπὸν ἐκ τῶν 57 νομοθετημένων ὀργανικῶν θέσεων τῶν ἀρχείων τούτων, αἱ 32 ἔμειναν, δυστυχῶς καὶ ἐφέτος κεναί. Μάστιγν ἐζητήσαμεν παρὰ τοῦ Κράτους τὴν πλήρωσίν των. Τὸ Γεν. Λογιστήριον ἠρνήθη νὰ παράσχῃ τὴν σχετικὴν πίστωσιν, παραγγείλαν ν' ἀναγραφῆ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν μόνον ὅση πίστωσις ἐχρειάζετο διὰ τοὺς ἤδη ὑπηρετοῦντας. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἀλλ' ἐκινδυνεύσαμεν νὰ στερηθῶμεν καὶ τοὺς ἀπεσπασμένους εἰς τὰ ἀρχεῖα λειτουργοὺς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἂν μὴ προέβαιεν ἐγκαίρως τὸ προεδρεῖον, τῇ συμπράξει καὶ τοῦ κ. Ἀμάντου, εἰς διαβήματα παρὰ τῆ Ὑπουργῆ τῆς Παιδείας. Καὶ πρέπει ἐνταῦθα νὰ λεχθῆ πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Μπακοπούλου, ὅτι οὗτος προθύμως συγκατένευσεν εἰς τὴν περαιτέρω συνέχισιν τῆς ἀποσπάσεως τῶν εἰρημένων λειτουργῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων θ' ἀπέβανε προβληματικὴ ἢ λειτουργία τινῶν ἐκ τῶν ἀρχείων.

Δὲν ἐπραγματοποιήθη τέλος δυστυχῶς οὐδ' ἐφέτος ὁ πόθος ὅλων μας νὰ ἴδωμεν τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην τοῦ ιδρύματος λειτουργοῦσαν. Ἡ ἐξανέμισις τῆς περιουσίας τῆς Ἀκαδημίας δὲν ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὴν ν' ἀνταποκριθῆ, ἀφ' ἐνός μὲν εἰς τὴν δαπάνην προσλήψεως προσωπικοῦ ταξινομήσεως τῶν βιβλίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς κατασκευῆς σιδηρῶν θηκῶν. Ἐλπίδας μόνον τρέφομεν, ὅτι ἐνεργείας τοῦ εἰς Γερμανίαν ἀπὸ ἐξαμήνου καὶ πλέον ἀπουσιάζοντος γραμματέως τῶν δημοσιευμάτων, θὰ πεισθῆ ὁμογενὴς ἐν

Βερολίνω διαμένων, νά καταβάλῃ τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὰς εἰρημένας θή-
κας διαπάνην, δι' ἧς τῷ ἀπεστάλησαν ἤδη καὶ αἱ διαστάσεις καὶ τὸ σχέδιον
τῆς θέσεως.

Περαίνων ἐπιθυμῶ νά εὐχαριστήσω θερμῶς πάντας ἐκείνους, οἵτινες
διὰ τῆς ἁρμονικῆς συνεργασίας των συνέβαλον εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἔργου
μου. Καὶ δὴ πρῶτον τὸν κύριον τέως ἀντιπρόεδρον, ὅστις διὰ τῶν νομικῶν
αὐτοῦ φάτων πολλὰ ἀκανθώδη ζητήματα ἐξωμάλυνε, τὸν κύριον Γ. Γραμμα-
τέα, τὸν πολυπειρον τοῦτον Ἄτλαντα τῆς Ἀκαδημίας, τὸν ἄοκνον γραμμα-
τέα τῶν Πρακτικῶν κ. Κουγέα, τοὺς κ. γραμματεῖς τῶν Δημοσιευμάτων
Ἐμμανουὴλ καὶ Καλιτσουνάκη, τοὺς προέδρους τῶν Τάξεων κυρίου Που-
λίτσαν, Σκίπην καὶ Ζερβόν, τὸν κ. Ἰσαακίδην καὶ τέλος τὸν οἰκουρὸν ὄφιν
καὶ κέρβερρον τῶν Γραφείων τῆς Ἀκαδημίας ἀλλὰ καὶ πολύτιμον βοηθὸν
ὄλων μας κ. Γ. Βέλτσον.

Καὶ τώρα, συμφώνως πρὸς τὰ ἀκαδημεικὰ ἔθιμα, παρακαλῶ τὸν νέον
πρόεδρον κύριον Γ. Μαριδάκη καὶ τὸν νέον ἀντιπρόεδρον κύριον Ἐμμ.
Ἐμμανουὴλ νά καταλάβωσιν ἐπισημῶς τὰς ἐν τῷ προεδρείῳ θέσεις των
καὶ ἐκφράζω εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διακεκριμένους τούτους συναδέλφους τὴν
εὐκρινῆ εὐχὴν νά στεφθῶσιν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας τὰ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ
ἔργα των.

Ὁ κ. **Γεώργιος Μαριδάκης** ἀκολούθως, εὐχαριστῶν τὰ μέλη τῆς Ἀκαδη-
μίας διὰ τὴν ἀνάδειξίν του εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου, ἐκθέτει τὰς σκέψεις του
περὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἰδρυάτος καὶ τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως αὐτῶν.

Τὰ καθήκοντα εἰς τὰ ὅποια μὲ καλεῖ ἢ ἐν παμψηφίᾳ ἀπόφασις τῆς
Ὀλομελείας, ἀναλαμβάνω μὲ συγκίνησιν βαθυτάτην.

Θερμὰς ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου.

Ἡ εὐμενὴς Ἰμῶν ψῆφος, Κύριοι συνάδελφοι, μὲ φέρει ἄμεσον διά-
δοχον ἀνδρὸς σοφοῦ, εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου συμπίπτουν ὅλα ὅσα θέ-
λει ὁ Ἀριστοτέλης διὰ νά χαρακτηρισθῇ τις εὐγενής.

Ἐὰν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης εἶμαι εὐτυχής, ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως δὲν
εἶμαι καὶ πολὺ τυχερός. Ἰπὸ τὰς γνωστὰς συνθήκας καθίσταται λίαν δυσχε-
ρὴς ἢ κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ὄργανισμοῦ ἐπιτέλεσις τῶν
καθηκόντων, ἅτινα τὸ ἄρθρον 42 τοῦ αὐτοῦ Ὄργανισμοῦ, ἐπιβάλλει εἰς τὸν
ταχθέντα ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Σώματος.

Ἡ μαστίζουσα τὴν Ἀκαδημίαν οἰκονομικὴ νόσος ἐξακολουθεῖ, χωρὶς
δὲ νά εἶμαι ἢ μᾶλλον, διότι δὲν εἶμαι οἰκονομολόγος, προβλέπω, ὅτι καὶ

κατὰ τὸ ἔτος αὐτό, δὲν θὰ εὐρεθῇ τὸ φάρμακον τῆς θεραπείας καὶ τῆς ἀνασυγκροτήσεως, κατὰ τὴν τρέχουσαν φρασιολογίαν.

Παρὰ ταῦτα, θὰ καταβληθῇ κάθε προσπάθεια, ὅπως ἐκτυπωθῶν ὅλα τὰ καθυστερούμενα δημοσιεύματα, οὕτως ὥστε ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους, νὰ ἐπανέλθῃ ἡ φυσιολογικὴ κατάστασις, δηλ. μὲ τὴν λήξιν τοῦ ἔτους νὰ βλέπουν ἢ καὶ νὰ ἔχουν ἴδι τὸ φῶς τὰ κατὰ τὸ ἔτοςπραχθέντα.

Τὸ οικονομικὸν πρόβλημα θίγει ἀμεσάτατα καὶ τὸ ἐκκρεμοῦν ζήτημα τῆς Βιβλιοθήκης. Ἡ Ἀκαδημία βιβλία μὲν ἔχει, βιβλιοθήκην ὅμως δὲν ἔχει. Διὰ ν' ἀποκτήσῃ βιβλιοθήκην ἀπαιτεῖται νὰ κατασκευασθῶν αἱ κατάλληλοι θῆκαι, συνάμα δὲ νὰ διορισθῶν δύο τοῦλάχιστον ταξινομοὶ καὶ ὁ ἔφορος αὐτῆς. Ταῦτα προϋποθέτουν χρήματα καὶ χρήματα δὲν ὑπάρχουν. Τὴν ἀπουσίαν τῶν χρημάτων συνοδεύει καὶ ἡ ἀπουσία τοῦ συναδέλφου κ. Καλιτσουνάκη. Ἐχει δὲ σημασίαν ἡ ἀπουσία αὕτη, διότι ἡ Ὀλομέλεια ἐκλέγουσα τὸν κ. Καλιτσουνάκην γραμματέα ἐπὶ τῶν δημοσιευμάτων, δεδικαιολογημένως ἀπέβλεψεν εἰς τὰς ἰκανότητας αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἐπ' αὐτῶν στηριχθεῖσαν ὑπόσχεσίν του, ὅτι θὰ ἐργασθῇ, ὅπως τεθοῦν αἱ πρῶται τοῦλάχιστον βάσεις ὀργανώσεως τῆς Βιβλιοθήκης. *Rebus sic stantibus*, ὁ ἔχων τὴν τιμὴν νὰ ὀμίλῃ, ἀναγκάζεται νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ καταβάλλῃ κάθε προσπάθειαν νὰ ὀργανώσῃ αἰθουσαν περιοδικῶν, ἕτινα ποικίλα καὶ ἄφθονα ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἐκ τῶν Χωρῶν, αἵτινες ἀνήκουν εἰς τὸν Κόσμον τῆς Δύσεως. Ἡ αἴθουσα αὕτη πρέπει ν' ἀποτελέσῃ τὴν προβαθμίδα διὰ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἀπιέρωσιν ἰδίας αἰθούσης, ἥτις νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἐντευκτήριον τῶν Ἀκαδημαϊκῶν, εἰς τοὺς ὁποίους σήμερον δὲν παρέχεται ἄλλη εὐκαιρία νὰ συναντηθῶν καὶ ν' ἀνταλλάξουν δύο λέξεις, παρὰ μόνον ὅταν κληθῶν εἰς συνεδρίασιν τῆς Ὀλομελείας.

Τὸ πάρισον τῆς Βιβλιοθήκης πρέπει ν' ἀποτελέσῃ ἡ Πινακοθήκη. Ἡ Ἀκαδημία κατ' ἐμὴν γνώμην, πρέπει νὰ συστήσῃ καὶ Πινακοθήκην μὲ τὸν εἰδικώτερον σκοπὸν νὰ περισυλλεγοῦν εἰς αὐτὴν οἱ πίνακες τῶν διασῆμων ἐλλήνων ζωγράφων, ὡς καὶ πίνακες εἰκονίζοντες θέματα ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ βίου τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Οἱ κατέχοντες τοὺς πίνακας τούτους, ὅταν πεισθῶν ὅτι ἡ Ἀκαδημία θὰ εἶναι ὁ στοργικὸς αὐτῶν θεματοφύλαξ, δὲν θὰ διστάσουν νὰ καταλείπουν τούτους εἰς αὐτήν, ὡς τὴν φυσικὴν δικαιούχον. Ρίπτω ἀπλῶς μίαν ιδέαν. Ἡ δευτέρα τάξις, ἐὰν τὴν ἐγκρίνῃ, ἄς κάμῃ ὅ,τι πρέπει διὰ νὰ καρποφορήσῃ. Καλὸς μὲν ὁ διὰ τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τῆς Πινακοθήκης ἐξοπλισμὸς, ἀλλ' οὗτος εἰς οὐδὲν χρησιμεύει ἐὰν ἐλείπουν αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις, αἵτινες, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος,

συνιστοῦν τὴν Ἀκαδημίαν. Τὰς δυνάμεις ταύτας ἀντλεῖ ἡ Ἀκαδημία, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ὄργανισμοῦ «ἐκ τῶν *ἐπιφανεστάτων* ἐλλήνων ἐπιστημόνων, λογογράφων καὶ καλλιτεχνῶν». Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη περιτέχνων ἐρμηνευτικῶν μεθόδων διὰ νὰ διαγνωσθῇ «τίς ἡ διάνοια τοῦ νομοθέτου» ἀποφεύγοντος μὲν τὴν λέξιν ἐπιφανῆς, προσκολλημένον δὲ ἐνσυνειδήτως εἰς τὴν λέξιν «ἐπιφανέστατος». Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποβάλλῃ ὑποψηφιότητα ἢ καὶ νὰ ἐκλεγῇ ἀκαδημαϊκός, ἐὰν δὲν ἔχῃ κατακτήσει τὴν κοινὴν γνώμην, ἐὰν δὲν ἔχῃ ἐπιβληθῇ ὡς προσωπικότης καὶ αὐθεντία, ἰδίᾳ μὲν εἰς τὸν κύκλον τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα καλλιεργοῦν τὸ πεδίον τοῦ ἐπιστητοῦ ἢ τῆς τέχνης εἰς τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀφιέρωσει τὴν ζωὴν του, ἀλλὰ καὶ πέραν τοῦ κύκλου τούτου εἰς τὰ εὐρύτερα στρώματα τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας. Μόνον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην τοῦ ὅρου «ἐπιφανέστατος» δικαιολογεῖται διάταξις οἷα ἡ ἐν ἄρθρῳ 22 καθ' ἣν μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν υποβαλλόντων ὑποψηφιότητα, ἕκαστος τῶν Ἀκαδημαϊκῶν δύναται νὰ προτείνῃ ἓνα ὑποψήφιον· ἐπίσης μόνον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην δικαιολογεῖται καὶ ἕτερα διάταξις καθ' ἣν ἡ οἰκεία τάξις, ὅσοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν υποβαλλόντων ὑποψηφιότητα, θὰ προτείνῃ εἰς τὴν Ὀλομέλειαν μόνον τρεῖς μεταξὺ τῶν ὁποίων θὰ περιορισθῇ ἡ ἐκλογή, προφανῶς, διότι ἐπιφανεῖς ἐνδέχεται νὰ εἶναι πολλοί, ἀλλ' «ἐπιφανέστατοι» μόνον ἐλάχιστοι δύνανται νὰ εἶναι. Πολλοὶ μὲν οἱ κλητοί, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

Ἄλλ' ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ὄργανισμοῦ χρησιμοποιοῦσα τὴν λέξιν «ἐπιφανέστατος» δὲν ἀποβλέπει εἰς μόνους τοὺς θέλοντας νὰ ὑποβάλλουν ὑποψηφιότητα. Ἀποβλέπει πρὸ παντός εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς πρὸς πλήρωσιν κενῆς ἔδρας. Λέγουσα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1, ὅτι «σκοπὸς τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἡ καλλιέργεια τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν «διὰ τῆς *συγκεντρώσεως* καὶ τῆς *συνεργασίας* τῶν *ἐπιφανεστάτων* ἐλλήνων ἐπιστημόνων, λογογράφων καὶ καλλιτεχνῶν» κατ' ἀνάγκην καθορίζει τὸ περιεχόμενον τῆς ἐν ἄρθρῳ 22 διατάξεως, καθ' ἣν ἡ πλήρωσις κενῆς ἔδρας προκηρύσσεται, ὅταν ἡ οἰκεία τάξις, ἐπὶ τῇ προτάσει δὲ αὐτῆς καὶ ἡ Ὀλομέλεια «ἤθελε κρίνει δυνατὴν ἢ ἀναγκαίαν τὴν πλήρωσιν αὐτῆς». Ἐφ' ὅσον, λέγεται, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Ἀκαδημίας ἐκπληροῦται «διὰ τῆς *συγκεντρώσεως* καὶ τῆς *συνεργασίας* τῶν *ἐπιφανεστάτων ἐλλήνων*», φυσικὸν ἐπακολούθημα εἶναι, γνώμων εἰς τὴν κρίσιν περὶ τῆς ἀνάγκης ἢ τοῦ δυνατοῦ τῆς πληρώσεως, ὅπως λέγει τὸ ἄρθρον 22, νὰ μὴ εἶναι μόναι καὶ ἀποκλειστικῶς αἱ ἐνεστῶσαι ἀνάγκαι τῆς Ἀκαδημίας

ὡς καὶ ὁ τυχὸν ἐπαρκὴς ἀριθμὸς τῶν εἰδικῶν, οἵτινες ἔχουν ἤδη συγκεντρωθῆ εἰς τὴν Ἑκκαδημίαν· ὅταν ὑπάρχουν ἔλληνας, ἐπιβληθέντες εἰς τὴν κοινὴν γνῶμην καὶ ἐπομένως «ἐπιφανέστατοι», πρέπει ἅπαντες οὗτοι νὰ συγκεντρωθῶν εἰς τὴν Ἑκκαδημίαν διὰ νὰ συμβάλλουν εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς. Τοιοῦτοτρόπως κατορθοῦται ὄχι μόνον ἢ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Ὁργανισμοῦ ἀπαιτουμένη μεταξὺ Ἑκκαδημίας καὶ κοινῆς γνῶμης ἀνταπόκρισις, ἀλλὰ καὶ ἢ κατὰ τὸ πνεῦμα ἐπίσης τοῦ Ὁργανισμοῦ, πρᾶξις Δικαιοσύνης, εἰς ἣν ὑποχρεοῦται ἢ Ἑκκαδημία ὡς ἡγέτις τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, ἐπιστέφουσα πάντα ἔλληνα, ὅστις ἐν μόχθῳ βαδίζων καὶ ἀρετῇ, κατώρθωσε νὰ κατακτήσῃ τὴν κοινὴν γνῶμην, αὐτοδῆλως καὶ πασιδῆλως ἀναδειχθεὶς «ἐπιφανέστατος».

Τὰς ἀτομικὰς ταύτας σκέψεις ἐνόμισα σκόπιμον νὰ διατυπώσω, εἰσαγωγικὰς οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸ πάντοτε ζωντανόν, σήμερον δὲ φλέγον ζήτημα τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν ἐδρῶν. Αὗται ἀνέρχονται εἰς εἴκοσι πέντε, δέκα τῆς πρώτης, ὀκτὼ τῆς δευτέρας καὶ ἑπτὰ τῆς τρίτης Τάξεως.

Ἡ Τρίτη Τάξις ἐκ τῶν δέκα πέντε μελῶν ἔχει ἐν ἐνεργείᾳ μόνον ὀκτὼ, ἤτοι τὸ ἥμισυ, τὸ δὲ σπουδαῖον εἶναι ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ ἐκπροσωπῶν τὰς οἰκονομικὰς ἐπιστήμας. Τὸ ἔργον τῆς δευτέρας Τάξεως εἶναι βαρύντατον καὶ δυσχερέστατον. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι καὶ ἡ Τάξις θὰ προτείνῃ καὶ ἢ Ὀλομέλεια θ' ἀποδεχθῆ τὴν πρότασιν καὶ δὲν θ' ἀναβάλῃ καὶ πάλιν τὴν κίνησιν τῆς διαδικασίας πρὸς πληρῶσιν τῶν κενῶν ἐδρῶν. Ἄς ἐλπίσωμεν προσέτι, ὅτι ἡ διαδικασία δὲν θὰ κινηθῆ εἰς μάτην, ἀλλ' ὅτι, Τάξις καὶ Ὀλομέλεια, βαδίζουσαι μετὰ σπουδῆς ἄρα καὶ περισκέψεως, ὅπως ἀπαιτεῖ ὁ Ὁργανισμὸς, ἐπίτηδες εἰσάγων βραδυκίνητον διαδικασίαν, θ' ἀνεύρουν τοὺς «ἐπιφανεστάτους» ἐκείνους ἔλληνας ἐπιστήμονας, λογοτέχνας καὶ καλλιτέχνας, τοὺς ἀξίους νὰ καταλάβουν τοὺς κενοὺς θώκους.

Τὰ ἐδάφη ἐπὶ τῶν ὁποίων, κατὰ τὸν μακροαῖωνα βίον του, ἐσημείωσε τὴν διέλευσίν του ὁ ἔλλητισμὸς, καταβάλλει κάθε προσπάθειαν ἢ Ἑκκαδημία ν' ἀποκαλύψῃ καθοδηγοῦσα τὰς ἐπιστημονικὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας συνεκέντρωσεν εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον, τὸ Ἀρχεῖον τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου, τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, τὸ Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, τὴν Ἑθνικὴν Μουσικὴν Συλλογίην, τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Νεωτέρου Ἑλλητισμοῦ. Ἡ Ἑκκαδημία ἔχει πάντα λόγον νὰ πιστεῖ ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας, ἣτις γίνεται εἰς τὰ ἀρχεῖα ταῦτα, παρέχει ὑψίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Ἔθνος, καταδεικνύουσα τὴν ἐνότητά αὐτοῦ εἰς πᾶσάν του ἐκδήλωσιν. Νομίζω δὲ ὅτι ἀνταποκρίνομαι εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς Ὀλομελείας, ἐὰν ἀπὸ

τῆς ἑδρας ταύτης ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐπιστήμονας, οἵτινες ὑπὸ τὴν σκέπη αὐτῆς δίδουν τὴν μάχην κατὰ τοῦ χρόνου, ζωντανεύοντες πᾶσαν ἐκδήλωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος κινδυνεύουσιν ἄλλως εἴτε νὰ χαθῆ, εἴτε νὰ παραχαραχθῆ.

Εἰς τὰ πάμπαν ταῦτα τέκνα τῆς Ἀκαδημίας προσεκολλήθη μόνον του καὶ τὰ παρακολουθεῖ μακρόθεν καθ' ὃ ἐπιβαῖνον θαλαμηγοῦ, τὸ Ἑλληνικὸν Ὑδροβιολογικὸν Ἰνστιτοῦτον. Οὐδεὶς νομικὸς δεσμὸς ἢ κἂν ἕτερος ὀργανικὸς σύνδεσμος ὑφίσταται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἀκαδημίας. Τὸ μόνον τὸ ὅποιον ὑπάρχει εἶναι ἡ στοργὴ καὶ ἡ συμπάθεια μὲ τὴν ὁποίαν περιβάλλομεν τὸ Ἰνστιτοῦτον οἱ Ἀκαδημαϊκοί. Ἐπιδοτούμενον πλουσίως ὑπὸ τῶν ἀγγλο-σαξόνων ἀσπάζεται καὶ τὰ δόγματα αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὰ ὅποια: *les unions les plus souples sont les plus solides*. Κατ' ἀντίθεσιν ὅμως πρὸς τὰ *Dominions*, τὰ ὅποια, ἐνῶ εἶναι ἀνεξάρτητα, ἐν τούτοις οὐδεμίαν παραλείπουν εὐκαιρίαν, ὅπως ἐκδηλώσουν ὅτι οὐδέποτε ἔπαυσεν ὁ ὀργανικὸς αὐτῶν σύνδεσμος πρὸς τὴν Μητρόπολιν, τὸ Ἰνστιτοῦτον ἀνεκήρυξεν αὐτὸ ἑαυτὸ τέκνον τῆς Ἀκαδημίας, διακηρύττον συνάμα ὅτι ἐννοεῖ νὰ παραμείνῃ ἀνεξάρτητον καὶ νὰ μὴ ἔχη σύνδεσμον πρὸς αὐτὴν ὀργανικὸν ἔστω καὶ ἀσθενέστατον. Ἴσως πράττει τοῦτο προσωρινῶς καὶ πρὸς τὸ παρὸν μέχρις ὅτου ἡ Ἀκαδημία ἀποκτήσῃ ἴσῃν ἢ ἔστω καὶ ἀνάλογον πρὸς αὐτὸ οἰκονομικὴν εὐχέρειαν. Ἄς τὸ εὐχηθῶμεν.

Μὲ τὴν συνδρομὴν τοῦ διαπρεποῦς ἐν ταῖς φυσικαῖς ἐπιστήμασι συναδέλφου, τὸν ὅποιον χαιρετίζω ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῆς ἀντιπροεδρίας, μὲ τὴν συμπράστασιν τοῦ κ. Γενικοῦ Γραμματέως, ὅστις μὲ τὰ πολλαπλά του χαρίσματα κατέστησε τὸν ὀργανισμὸν ζῶσαν δύναμιν, μὲ τὴν συνεργασίαν τῶν ἐν τῇ Συγκλήτῳ συναδέλφων, θὰ προσπαθῆσω νὰ μὴ ὑστερήσω τῶν προκατόχων μου.

Καὶ κατὰ τὸ ἔτος αὐτό, ἐξακολουθεῖ ὁ κόσμος νὰ διέρχεται στιγμὰς ἀνησυχίας. Ἡ παροῦσα παγκόσμιος κρίσις, κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην, εἶναι ἀπλοῦς σταθμὸς εἰς τὴν σύγκρουσιν μεταξὺ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης, ἣτις ἤρχισεν ἀφ' ἧς οἱ Ἀσιαῖται ἤλθον εἰς τὰ ἐδάφη ταῦτα καὶ καθ' ὁδὸν «ὀμήρουσ τῶν νησιωτέων παῖδας ἐλάμβανον», κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Ἡροδότου. Ἐξακολουθεῖ ἔκτοτε ὁ ἀγὼν οἴτος, ἀλλὰ καὶ ἔκτοτε ἔχει κριθῆ. Ἐκρίθη εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Μαραθῶνος καὶ εἰς τὸ στενὸν τῆς Σαλαμίνας. Ἐκρίθη εἰς τὴν χιλιετῆ μάχην τοῦ Βυζαντίου. Ἐκρίθη εἰς τὸ Μεσολόγγι καὶ τὸ Ναυαρίνον. Ἐκρίθη εἰς τοὺς δεκαετείς ἀγῶνας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τοῦ 1912 μέχρι τοῦ 1922. Ἐκρίθη εἰς τὸν Γράμμον.

Εἰς τὴν σύγκρουσιν ταύτην μεταξύ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας κυρίαρχος καὶ δεσπότης παρέμεινε πάντοτε καὶ θὰ παραμείνῃ καὶ τώρα τὸ πνεῦμα, τὸ πνεῦμα τὸ ἑλληνικόν.

ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΟΣ

Γίνεται δεκτὸν τὸ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καταλειφθὲν κληροδότημα τοῦ Ἀλεξάνδρου Διομήδους διὰ τὴν προκήρυξιν καὶ ἀπονομὴν βραβείων κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ διαθέτου.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΦΑΚΕΛΩΝ

Γίνεται δεκτὴ ἡ κατάθεσις ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Ἀκαδημίας κλειστῶν φακέλων ὑπὸ 1) Κ. Στεργιοπούλου καὶ 2) Ἰ. Σορδῖνα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ. — Τὸ σέλας τῆς 19ης Αὐγούστου 1950, φωτογραφηθὲν ἐν Ἑλλάδι, ὑπὸ *Γ. Ν. Ἀμποτ.* — Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἰ. Τρικκαλινοῦ.

Ἡ φωτογραφία (Σχ. 1) τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, εἶναι μεγένθυσις 2:1 τοῦ πρωτοτύπου, ληφθέντος ἐν Σπέτσαις, τὴν 19ην Αὐγούστου 1950, εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῆς Ἀναργυρείου καὶ Κοργιαλενείου Σχολῆς Σπετσῶν, τοῦ ὁποίου προϊόνταί. Ἡ φωτογραφία ἐλήφθη διὰ φακοῦ Goerz F:4,5 ἐπὶ Kodak Panchrom Super XX 32° S. Ὁ χρόνος ἐκθέσεως ἦτο 25 λ., ἡ δὲ ὥρα τοῦ μέσου τῆς ἐκθέσεως ἦτο ἡ 2^ω 07^λ Ὑ. Τ.

Τὸ φωτογραφικὸν μηχανήμα, προσηρμοσμένον ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ τηλεσκοπείου, παρηκολούθει τὴν κίνησιν τῆς οὐρανοῦ σφαίρας. Τὸ ἐπὶ τῆς φωτογραφίας σέλας ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τοῦ, μεγάλης ἐκτάσεως καὶ ἐντάσεως, πολικοῦ σέλαος τοῦ καταυγάσαντος κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην τὰς παραπολίους χώρας, ὅπερ ἐφωτογραφήθη καὶ ἐμελετήθη ἐν Νορβηγίᾳ ὑπὸ τῆς ἐκεῖ λειτουργούσης εἰδικῆς ὑπηρεσίας. Ἐπὶ τῆς φωτογραφίας διακρίνεται ὁ ἀστερισμὸς τῶν Διδύμων μετὰ τοῦ πλανήτου Οὐρανοῦ (βέλος), ἡ δὲ λευκὴ ἐστιγμένη γραμμὴ εἶναι παράλληλος πρὸς ὀρίζοντα. Ἡ πτωχὴ εἰς ἀστέρας σκοτεινὴ περιοχὴ, ἀριστερὰ κάτω, εἶναι ἡ ἀχλὺς τοῦ ὀρίζοντος.

Σημασία τῆς φωτογραφίας. Ἡ φωτογραφία τοῦ Σχ. 1 εἶναι ἡ πρώτη φωτογραφία σέλαος τοσοῦτον ἀπέχοντος τοῦ Βορείου Μαγνητικοῦ Πόλου (B.M.P.). Εἶναι δὲ καὶ ἡ πρώτη φωτογραφία σέλαος ληφθεῖσα ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ καιροῦς,